

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/143/2018
Identifikačné číslo spisu:	7713220065
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7713220065.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. bývajúcej v C., proti žalovanému W. bývajúcemu v C., zastúpenému JUDr. Mikulášom Pavlikom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Š. Kukuru 14, o neplatnosť dohody o vyporiadaní BSM, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 14 C 254/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. marca 2017 sp. zn. 3 Co 4/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. apríla 2015 č. k. 14 C 254/2013-144 určil, že dohoda účastníkov o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov ku nehnuteľnostiam vedeným na liste vlastníctva č. XXXX. katastrálne územie C. Katastrálneho úradu Košice, správy katastra C. uzatvorená v zmysle ustanovenia § 149 ods. 2 a § 149a Občianskeho zákonníka, za použitia ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka, uzavretá dňa 9. novembra 2011 je neplatná. Zároveň rozhodol o náhrade trov konania. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že Dohoda z 9. novembra 2011 o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „Dohoda“) je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) pre rozpor so zákonom z dôvodu, že táto Dohoda bola uzatvorená po uplynutí lehoty na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože manželstvo účastníkov bolo rozvedené dňa 16. februára 2004, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25. apríla 2004. Podľa súdu nie je možné, aby šesť rokov po uplynutí lehoty na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva bývalí manželia svoj majetok vyporiadali takým spôsobom, aký prislúcha v zmysle zákona pre vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva v zákonnej trojročnej lehote od právoplatného rozhodnutia súdu o rozvoze manželstva a takýmto spôsobom nie je možné ani vyporiadať podielové spoluvlastníctvo, pretože sporové strany boli v čase vyporiadania podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo je možné len zákonným spôsobom po tom, ako je podielové spoluvlastníctvo zrušené. V súvislosti so skúmaním, či má

žalobkyňa naliehavý právny záujem na podanie žaloby o určenie neplatnosti Dohody podľa § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok vyvodil, že žalobkyňa naliehavý právny záujem na podaní žaloby má, pretože Dohodou boli poškodené jej práva a bez jej zrušenia by došlo k majetkovému poškodeniu žalobkyne. V tejto súvislosti uviedol, že kataster nehnuteľností vykonal zápis a vklad do katastra, kde vykonal zmenu vlastníctva a zapísal na základe predmetnej Dohody z 9. novembra 2011 ako vlastníka celej spornej nehnuteľnosti žalovaného v dôsledku čoho týmto zápisom majetkovo zvýhodnil žalovaného, čo je v rozpore so zákonom. Mal za to, že je potrebné zosúladiť právny a faktický stav a ak bol návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe dohody bývalých manželov o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov podaný po uplynutí troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva, bol podaný v dobe, kedy už nastala nevyvrátiteľná právna domnienka vzniku podielového spoluvlastníctva bývalých manželov, teda právny vzťah vylučuje, aby jeho účastníci /podieloví spoluvlastníci/ uzavreli dohodu o vyporiadaní v tej dobe už neexistujúceho bezpodielového spoluvlastníctva. Súd prvej inštancie vychádzajúc z absolútnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 zákona č. 40/1963 Zb. Občiansky zákonník žalobe vyhovel, pretože v súvislosti s neplatným právnym úkonom je potrebné urobiť ďalší úkon (výmaz práva z katastra nehnuteľností). Výrok o trovách konania odôvodnil aplikáciou § 150 Občianskeho súdneho poriadku.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 16. marca 2017 sp. zn. 3 Co 4/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku prvoinštančného súdu odôvodnil jeho vecnou správnosťou (§ 387 ods. 1 C.s.p.), pričom v nadväznosti na § 387 ods. 2 C.s.p. sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením súdu prvej inštancie, na ktoré zároveň poukázal; reagoval aj na podstatné odvolacie námietky, ktoré posúdil ako nedôvodné. O trovách rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 421 písm. a/ C.s.p. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky poukazujúc pritom na rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 112/2004, 5 Cdo 31/2011, 5 Obdo 10/2008, rozhodnutia č. 76 a č. 81/2006 uverejnené v ZSP a judikát R 22/1911 (?), týkajúce sa naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Podľa žalovaného predmetnou dohodou sa strany snažili predísť súdnym sporom v merite dom - jeho financovanie, výstavba a záväzky - náklady s tým spojené; dohodou žalovaný získal nehnuteľnosti vedené na LV č. XXXX, žalobkyňa nemusela zase v súlade s bodom A6 zaplatiť spoločné pôžičky, slobodne a vážne sa dohodli o vyporiadaní nehnuteľnosti a nákladov vynaložených na realizáciu nehnuteľnosti. Mal za to, že z konania sporových strán vyplýval zámer vyporiadať podielové spoluvlastníctvo manželov, označenie Dohody ako dohody o vyporiadaní zaniknutého BSM v danom prípade nebolo podstatné, pretože úmysel strán sporu smeroval k vyporiadaniu spoluvlastníckych vzťahov, čo je zrejmé z čl. III. Dohody. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 281/2005 podľa ktorého „právne úkony treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä podľa obsahu vôle toho, kto právny úkon urobil, s prihliadnutím na to, že treba chrániť dobrú vôľu adresáta, ktorému bol právny úkon určený“, súvisiacu judikatúru najvyššieho a ústavného súdu Českej republiky (II. ÚS 16/2001, rozhodnutie sp. zn. 21 Cdo 957/2001 z 4.4.2002, sp. zn. 25 Cdo 2020/2000 z 28.3.2002, sp. zn. 33 Odo 1586/2006 z 12.12.2008) a citoval časť nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 242/2007 z 3. júla 2008 v zmysle ktorého „...v prípade zmlúv (hoci často aj písaných právnikmi) je nutné zohľadniť, že ich autori koherentnej štruktúry, pregnantnej terminológie ani systematického usporiadania často nie sú schopní. Na základe toho právny formalizmus orgánov verejnej moci a nimi vznášané prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavno-právneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody občana vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa č. 2 ods. 3 ústavy.“, ...“ pri výklade zmluvných ustanovení sa jednoznačne stanoví prioritou skutočnej vôle účastníkov zmluvy nad formálnym prejavom vôle. Aj podľa platného Občianskeho zákonníka právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale hlavne tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil.“ „Z vonkajších okolností spojených s podpisom a realizáciou zmluvného vzťahu preto treba hľadiť hlavne na vôľu, ako aj na okolnosti

spojené s podpisom zmluvy a následné konanie účastníkov po podpise zmluvy.“ „Ďalším základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady.“ Rovnako citoval časť z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 281/2005 z 1. januára 2007 (správne z 31. marca 2006, pozn. dovolacieho súdu) ohľadom „Ochrany dobrej vôle“ v zmysle ktorého „zmyslom výkladu prejavu vôle nie je zisťovať, čo si konajúci s (dvojiročným) odstupom času myslí a ako svoje názory postupne mení, ale objasniť, čo bolo skutočne prejavované. Nepochybne je pre takéto posudzovanie významné aj vyjadrenie konajúceho, podstatné ale je, na aký prejav vôle možno usudzovať z okolností, za akých bol urobený“ a tiež časť z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 15. júla 2008 sp. zn. 21 Cdo 2730/2007 podľa ktorého „okolnosť, že konajúci s odstupom času (a možno aj ovplyvnený vývojom sporu) začne svoj prejav vôle interpretovať inak, nemôže mať na prijatý záver o tom, čo bolo prejavované, žiaden vplyv“. Za nesprávny označil aj právny záver týkajúci sa premlčania. Podľa tvrdení žalovaného v dovolaní námietku premlčania možno vzniesť kedykoľvek počas konania až do jeho právoplatného skončenia, teda aj v odvolacom konaní, pričom námietku premlčania uplatnenú až v odvolacom konaní nemožno považovať za novú skutočnosť, lebo nemá charakter skutkového tvrdenia, ale ide o námietku, ktorá má hmotnoprávne dôsledky prejavujúce sa v tom, že ak bola vznesená dôvodne, došlo k zániku nároku. Právo dlžníka vzniesť námietku premlčania žiadny hmotnoprávny ani procesnoprávny predpis nekonzentruje do určitého štádia konania a možno ju uplatniť až do právoplatnosti rozhodnutia o veci, teda aj v rámci odvolacieho konania. V otázke premlčania sa oprel o rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3 Cdo 4781/2009 v ktorom súd dôvodil, že dôsledkom absolútne neplatnej zmluvy je vznik synalagmatického záväzku v zmysle ustanovenia § 457 OZ a že ustanovenie § 107 ods. 3 OZ dopadá na všetky prípady, kde synalagmatický vzťah vznikol zo zákona. Mal za to, že v prípade, že predmetná dohoda je neplatná, je nutné postupovať podľa § 451 ods. 2, § 457 v nadväznosti na § 107 ods. 1, resp. § 106 ods. 1 OZ a odkázal pritom na svoje podanie z 31. augusta 2016 k premlčacej dobe a jej výpočtu. Na základe uvedeného žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok zamietnuť. Poukázala najmä na to, že dovolateľ žiadne iné, nové a zásadne argumenty neuviedol; navyše z dovolania sa nedá bezpečne zistiť od akej rozhodovacej praxe sa odvolací súd pri vydávaní rozhodnutia odklonil. Rozhodnutie oboch nižších súdov označila za správne; mala za to, že dovolanie nie je prípustné, ani nie je dôvodné.

5. Žalovaný na vyjadrenie žalobkyne reagoval podaním z 28. júna 2018. Z repliky, ktorá nebola spísaná advokátom a ktorú spísal samotný žalovaný vyplýva, citujem „... Ak Okresný súd v Michalovciach vyhodnotil predmetnú dohodu ako „absolútne neplatný právny úkon“ a Krajský súd v Košiciach tento rozsudok potvrdil potom máme za to, že Krajský súd v Košiciach mal prijať „Námietku PREMLČANIA“ podanú 31.08.2016 T E D A v lehote do právoplatného rozhodnutia súdu a konanie zastaviť“.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) sa zaoberal jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie dovolateľa je potrebné odmietnuť.

7. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej

právomoci dovolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

8. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

9. Žalovaný v dovolaní celkom jednoznačne uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

10. Definíciu ustálenej rozhodovacej praxe podal judikát R 71/2018. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba považovať naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 C. s. p. je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

11. Žalovaný v danom prípade založil dovolanie na spochybnení správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke posúdenia (ne)existencie naliehavého právneho záujmu. Tvrdí, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti dohody o vyporiadaní BSM - právneho úkonu odklonil od právnych záverov, ku ktorým dospela ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Odklon od právnych záverov odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odôvodňuje poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 112/2004, sp. zn. 5 Cdo 31/2011, sp. zn. 5 Obdo 10/2008, (v ZSP uverejnené rozhodnutie pod č. 81/2006 je rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 112/2004, pod č. 76/2006 uverejnené rozhodnutie týka sa správneho súdnictva, judikáte pod R 22/1911 (??) zaznamenaný nie je, pozn. dovolacieho súdu).

11.1 Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 112/2004, kde predmetom konania bolo určenie, že žalované nie sú vlastníčkami nehnuteľnosti uvádza, že naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (na to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o ne/existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva, a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. V rozsudku dospel k záveru, že určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo.

11.2 Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 5 Cdo 31/2004, kde predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, uvádza, že právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len nevyvoláva konanie po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia

stalo jeho právne postavenie neistým.

11.3 Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 5 Obdo 10/2008, kde predmetom bolo určenie neplatnosti kúpnej a lízingovej zmluvy uvádza, že určovacia žaloba má preventívnu povahu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemožno domáhať ochrany žalobou na plnenie. Medzi účastníkmi musí existovať aktuálny stav objektívnej neistoty, ktorý je ohrozením právneho postavenia žalobcu, a ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom. Určovacia žaloba by tiež mala byť zárukou odstránenia budúcich sporov účastníkov. Skutočnosť, že žalovaný uplatňuje proti žalobcovi majetkový nárok zo zmluvy, nezakladá sama o sebe naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti zmluvy, z ktorej by sa mal tvrdený nárok odvíjať. Naliehavý právny záujem nie je daný ani v prípade žaloby na určenie neplatnosti právneho úkonu, ak otázka jeho platnosti má povahu otázky prejudiciálnej vo vzťahu k inej právnej otázke.

12. Do 30. júna 2016 bolo podľa § 80 O.s.p. možné žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Za určovací návrh (žalobu) v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. považovala súdna prax aj (v danom prípade podanú) žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Právny záujem, ktorý bol podmienkou prípustnosti takejto určovacej žaloby, musel byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu išlo o posúdenie, či podaná žaloba predstavuje vhodne (účinne a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva, ktorým sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti alebo neistoty práva. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 91/2006 konštatoval, že nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstať a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu“ (podobné závery vyjadril najvyšší súd tiež v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 240/2006, 1 Cdo 13/2010, 3 Cdo 56/2011, 1 Cdo 324/2014, 3 Cdo 887/2015, 5 Cdo 345/2015, 8 Cdo 26/2016). Aj ústavný súd zaujal názor, podľa ktorého ak všeobecný súd dospeje k záveru, že naliehavý právny záujem nie je daný, vecnou stránkou podanej určovacej žaloby sa ďalej nezaoberá (II. ÚS 137/08).

13. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa sudy oboch inštancií neodklonili od všeobecnej charakteristiky pojmu „naliehavý právny záujem“ ani od právnych záverov vyjadrených vo vyššie označených rozhodnutiach najvyššieho súdu; predpoklady pre posúdenie dôvodnosti použitia určovacej žaloby z hľadiska existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. nevyložili odlišne. Otázka, či sa sudy v individuálnych okolnostiach daného prípadu neodklonili od tejto všeobecnej charakteristiky, súvisí s ich skutkovými zisteniami; zodpovedanie tejto otázky je vždy v každom konkrétnom prípade jedinečné, žalobkyňa v danom prípade nemá iný právny prostriedok ako dosiahnuť zmenu svojho právneho postavenia vo vzťahu k žalovanému, ktorý na základe neplatnej Dohody nadobudol predmetnú nehnuteľnosť v celosti v čase, kedy už nastala nevyvrátiteľná právna domnienka vzniku podielového spoluvlastníctva bývalých manželov. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nemôže posudzovať správnosť skutkových zistení súdov alebo výsledok hodnotenia, resp. nevyhodnotenia dôkazov, premietajúci sa do skutkových zistení súdu. Prosté tvrdenie dovolateľa o tom, že nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem, lebo podľa jeho názoru nemá, nie je dostatočným dôvodom pre dovolací súd, aby uskutočnil meritórny prieskum.

14. Žalovaný napokon svoje dovolanie odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom aj v otázke premlčania. Tvrdí, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a uvádza, že otázka výkladu a aplikácie ustanovenia § 457 OZ a § 107 ods. 3 OZ bola vyriešená rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo 4781/2009 v ktorom najvyšší súd dôvodil, že dôsledkom absolútne neplatnej zmluvy je vznik synalagmatického záväzku v zmysle § 457 OZ a že ustanovenie § 107 ods. 3 OZ dopadá na všetky prípady, kde synalagmatický vzťah vznikol zo zákona.

15. Podľa názoru dovolacieho súdu v okolnostiach posudzovanej veci nebol splnený zákonný predpoklad, preukazne zaťažujúci žalovaného, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom prípade záviselo od vyriešenia tejto právnej otázky. Žalovaným formulovaný názor, tvoriaci jadro nastolenej právnej otázky, že ustanovenie § 107 ods. 3 OZ dopadá na všetky prípady, kde synalagmatický vzťah vznikol zo zákona, celkom zrejme nezodpovedá skutkovej ani právnej stránke danej veci. Za synalagmatický záväzok sa považuje záväzok z ktorého majú veriteľ a dlžník vzájomne hospodársky prospech, teda vzájomne si plnia, to k čomu sa zaviazali. Typicky obojstranne zaväzujúcou zmluvou je kúpna zmluva, zmluva o dielo, kde sú práva a povinnosti oboch účastníkov zmluvy vzájomne podmienené, rovnako tak sú podmienené ich nároky na vrátenie už prijatých plnení, ak je zmluva neplatná alebo bola zrušená; obidve zmluvné strany sú zároveň oprávneným a povinným z právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatnej alebo zrušenej zmluvy. V predmetnom spore žalobkyňa takýto nárok neuplatňovala, dohoda o vyporiadaní BSM takýto vzťah nezakladá; navyš takto nastolená právna otázka nebola ani predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Dovolateľom nastolená právna otázka je tak bez významu k napadnutému odvolaciemu rozhodnutiu.

16. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že nešlo o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Vo vzťahu k tejto právnej otázke nebol tak splnený základný predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p.

17. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namietal nesprávnosť právneho názoru konajúcich súdov v otázke posúdenia prejavu vôle právneho úkonu treba uviesť, že dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C.s.p.). Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

18. V danom prípade dovolateľ v dovolaní síce uviedol, že pokladá za nesprávne právne posúdenie veci v otázke prejavu vôle, avšak neuvedol, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Samotné konštatovania dovolateľa, že „Jednoducho z konania ako účastníkov tohto sporu bola skutočnosť vyporiadať spoluvlastníctvo manželov. To, že išlo o označenie dohody ako Dohody o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je podstatné, nakoľko tvrdíme, že právny úkon sa má posudzovať podľa svojho obsahu a v danom prípade išlo o úmysel vyporiadať spoluvlastnícke vzťahy“ významovo nezodpovedá požiadavkám uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dospel k záveru, že dovolanie žalovaného vo vzťahu k prvej otázke nie je prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. a vo vzťahu k druhej a tretej otázke dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. Jeho dovolanie preto odmietol podľa § 447 písm. c/ a § 447 písm. f/ C.s.p.

20. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobkyni ich náhradu nepriznal, keďže jej žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.